

Regeringskansliet, Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.nm.@regeringskansliet.se

Remiss om Naturvårdsverkets redovisning av ett nationellt program för ersättning till restaurering och vissa skötselåtgärder i ängs- och betesmarker

Er beteckning: M2022/01896

Länsstyrelsen i Stockholm instämmer i de länsstyrelsegemensamma synpunkter som tagits fram av Förvaltningsobjekt Natur och Förvaltningsobjekt Landsbygd och djur. De redovisas i sin helhet nedan, vi har inga ytterligare synpunkter.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen välkomnar att det kommer att finnas ett ersättningssystem för föreslagna åtgärder eftersom det är mycket viktigt för att stärka den biologiska mångfalden i odlingslandskapet och därmed uppnå miljömål och mål i Agenda 2030. Den tilldelade budgeten bedömer vi dock skulle behöva öka väsentligt med tanke på de behov som finns nationellt. Inte minst gäller det ersättningar för myrslåtter, vilket inte planeras få några medel alls under 2023.

Länsstyrelsen instämmer i huvudsak med förslaget som Naturvårdsverket redovisar, men med undantaget att Länsstyrelsen under rådande omständigheter ska få huvudansvaret för det administrativa systemet för ansökningar, utbetalningar etc. Därmed avstryker vi berörda delar (7 §, 9 § och 10 §) i författningsförslaget. Vad gäller det administrativa stödet konstaterar Länsstyrelsen att det saknas en konsekvensanalys för Naturvårdsverkets förslag då bland annat ansvarsfrågan, utvecklings- och förvaltningskostnader samt alternativa lösningar inte är utredd. Utöver detta behöver beaktas hur detta förslag möter uppdraget att förenkla för företagare/brukare då stora delar av målgruppen för stödet ansöker om andra stöd hos Jordbruksverket (CAP). Länsstyrelsen har verksamhet inom så gott som alla politikområden och prioriteringen av IT-utvecklingsinsatser är svår och mycket begränsad. Länsstyrelsen har idag inte möjlighet att prioritera

utvecklingen av ett administrativt system då formellt uppdrag saknas och att IT-organisationen är hårt belastad och inte dimensionerad för fler uppdrag.

Det är viktigt att arbetet med vägledning och åtminstone en temporär administrativ hantering klarläggs snart så att ersättningar kommer i gång någorlunda snabbt för att målgruppens intresse för åtgärderna inte avtar och att tilldelade medel kommer till användning. Länsstyrelsen bedömer inte att det är möjligt att komma igång med utbetalningar vid årets start, utan en rimlig ambitionsnivå är april-maj.

Synpunkter på förslagets olika delar

I delredovisningen föreslås att länsstyrelsen ska handlägga, besluta i ärenden, genomföra kontroll och utbetalningar. Länsstyrelsen delar den uppfattningen eftersom detta bör vara både det effektivaste och bästa alternativet ur kundperspektiv då motsvarande handläggning inom CAP sedan tidigare utförts av länsstyrelserna. Vi instämmer också i förslaget att statliga myndigheter inte ska kunna söka medel då det är effektivare att finansiera åtgärder/skötsel direkt via anslag från exempelvis 1:3 Värdefull natur.

Länsstyrelsen ser ett behov av en utökad finansiering då behovet och effekten av åtgärderna som omfattas är mycket viktig för odlingslandskapets utveckling avseende natur- och kulturvärden och därtill relaterade miljömål och Agenda2030-mål. En viktig del i arbetet med att uppnå målen i norra Sverige utgör myrslåttern, varför det är önskvärt att medel även tilldelas till den åtgärden framöver. I synnerhet bedöms medlen otillräckliga i ljuset av att anslaget 1:3 är neddraget i budgetpropositionen 2023 och planeras fortsätta minska. Redan under 2023 kommer sannolikt medel utöver de 15 miljoner kr behöva tas från 1:3-anslaget för att täcka länsstyrelsernas administration samt även inrättande av administrativt system.

Det faktum att de föreslagna stöden hanteras nationellt skapar flexibilitet, vilket vi bedömer ökar kostnadseffektiviteten i åtgärderna, det vill säga att det kan bli mer naturvårdsnytta för pengarna. Förhoppningsvis kan det också gynna brukarnas intresse. Det finns dock en risk att den ökade flexibiliteten åtminstone inledningsvis gör att nya situationer kommer att uppstå och kräva ökad handläggningstid för att göra särskilda bedömningar och tolkningar.

Det är bra att Naturvårdsverket tar det vägledande ansvaret, men det är viktigt att vägledningsarbetet kommer igång snabbt för att hålla kostnadseffektiviteten hög, minska omotiverad brist på likabehandling samt upprätthålla målgruppens intresse för att genomföra åtgärder. Det

glapp som nu verkar uppstå gällande myrslåtter är särskilt olyckligt ur den sistnämnda aspekten.

Synpunkter angående administrativt system

Liksom Jordbruksverket kan inte länsstyrelsen under rådande omständigheter prioritera att utveckla och förvalta ett IT-stöd enligt förslaget på grund av att det inte finns något formellt uppdrag och för att det är en mycket hög belastning på IT-organisationen. Den höga belastningen beror i grunden på att länsstyrelsen förvaltar, utvecklar och nyttjar en mycket stor mängd IT-stöd med begränsade resurser samtidigt som krav kring exempelvis säkerhet, personuppgiftshantering och tillgänglighet har ökat.

Länsstyrelsen anser att det är för tidigt att avgöra vem som ska ansvara och tillhandahålla det administrativa systemet eftersom kostnadsberäkningar och konsekvensanalyser inte hunnits med i nödvändig utsträckning. I synnerhet saknas underlag för att avgöra ambitionsnivå och bedöma konsekvenser av olika alternativ. Länsstyrelsens förslag är därför att Naturvårdsverket i samverkan med länsstyrelsen och Jordbruksverket vidare utreder ambitionsnivåer och ansvar på kort och lång sikt. Särskilt bör alternativet att Jordbruksverket tar ansvaret utredas vidare, eftersom det bedöms som mest kostnadseffektivt och bäst ur ett kundperspektiv. Även alternativet att Naturvårdsverket förvaltar i rollen som programansvarig bör också konsekvensanalyseras djupare än vad som är gjort i delredovisningen.

För att skapa en lösning som kan hålla över tid föreslår länsstyrelsen att tidplanen för utveckling och driftsättning av ett långsiktigt hållbart system förlängs minst ett år.

I det uppdrag som Naturvårdsverket fått av regeringen beskrivs att det administrativa systemet ska vara användarvänligt, kostnadseffektivt, rättssäkert och möjliggöra uppföljning. Med tanke på att kunduppgifter och handläggning inom CAP sköts inom Jordbruksverkets IT-system instämmer länsstyrelsen i Naturvårdsverkets bedömning att det vore sannolikt både mer användarvänligt och kostnadseffektivt att Jordbruksverket även hade ansvar för detta system. Syftet med nya CAP är att förenkla och då är det kontraproduktivt om ett nationellt system tvingar brukare att ha kontakt med ytterligare en myndighet. Oavsett vem som i framtiden förvaltar det administrativa systemet så är det viktigt att det för målgruppen upplevs som ”en väg in”. Om Länsstyrelsen kommer att ansvara för systemet kommer det därför bli nödvändigt att hämta uppgifter från Jordbruksverkets system, vilket ökar kostnaden för utveckling och drift samt komplicerar informationshanteringen (GDPR etc) och skapar ett tekniskt beroende mellan myndigheterna. Detta beroende understryks också av att

Naturvårdsverket i redovisningen föreslår att de och Jordbruksverket får ges direktåtkomst till den tekniska lösningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med Viveka Appeltofft enhetschef för lantbruk som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.